

Roger Mas es despulla de vergonyes en un disc acurat fins al detall més mínim. Els versos de mossèn Cinto Verdaguer obren 'Les cançons tel·lúriques', que experimenta amb diverses músiques místiques d'arreu del món, sense descuidar-se les de casa. El cantautor de Solsona hi ha posat cos i ànima, conscient que aquest disc pot trasbalsar, però a ell no el preocupa què pensin els altres.

“Cantar Verdaguer i goigs ha servit per treure'm la vergonya”

Per què heu triat els poemes del darrer llibre de Jacint Verdaguer?

—Els poemes vaig musicar-los l'any del centenari, el 2002. L'*Enderrock* em va fer l'encàrrec i vaig quedar-ne molt satisfet, però tot plegat durava vint minuts i no sabia on posar-ho. Fins que no va aparèixer el projecte de *Les cançons tel·lúriques*, que és on van trobar el seu lloc, han estat esperant.

—**Què en coneixíeu de Verdaguer, aleshores?**

—En tenia la visió que en té la gent que no en sap res: pàtria i religió. I per això no m'hi veia gaire, musicant-lo. Però Joaquim Vilarnau em va recomanar el darrer llibre, *Al Cel*, i vaig quedar al·lucinat.

—**Sorprèn trobar-vos cantant goigs. Teniu debilitat per les religions i el misticisme?**

—Un dels efectes col·laterals del misticisme, que és el que m'agrada, és robar la Mare de Déu a l'església i tornar-la a la vida normal, on hauria de ser. La Mare de Déu no deixa de ser un culte a la vida i a la fertilitat, és una cosa molt primitiva. Si hi parem esment, les esglésies han perdut clientela però la devoció per les mares de Déu no n'ha perdut. Ara bé, la raó principal és que sempre m'ha interessat la música mística.

—**Un disc espiritual, on combineu músiques molt diferents.**

—A mi els goigs m'agraden molt. Volia trobar una línia espiritual, partint de la pròpia tradició i, alhora, incloure-hi diverses tradicions del món. I això és el que he fet amb els goigs: tenen pinzellades de blues-rock i algunes bases africanes, ajudades de cants harmònics de Mongòlia o del Nepal.

—**Molts consideraran que és un treball arriscat. Aquesta era la vostra intenció?**

—El disc ha servit per treure'm la vergonya i fer allò que em venia de

gust. Era conscient que, amb el disc, mig país es faria enrere. Però si vols fer les coses ben fetes, no hi pots pensar, en això. Al segon bloc del disc, hi ha goigs i balls de festa major, que és la música tradicional que he sentit de petit, la de la Catalunya profunda. Una música solemne i mística. Quan la sento recordo el sol de setembre, quan els pares eren a taula i la canalla corria pels carrers que encara feien olor de pólvora. Són cançons que, segons què hagi viscut cadascú, poden portar unes idees o unes altres.

—**El 2005 va presentar l'espectacle *Cançons tel·lúriques*. El nou disc és l'enregistrament d'aquell directe?**

—És diferent. La idea de l'espectacle era trobar músiques espirituals, amb goigs i mantres. Era més integrista que no el disc. En aquells moments, tenia la necessitat de fer l'espectacle per contraposar-ho al *Mística domèstica*. Amb el disc anterior m'ho passava molt bé, però hi havia una part de mi que no podia sortir, tenia una certa sensació de buidor. *Cançons tel·lúriques*, en principi, només havia de ser un directe, però en veure la bona acollida que va tenir, vaig pensar que valia la pena de fer el disc.

—**I n'heu quedat satisfet?**

—Mai no havia quedat tan content d'un disc, en acabar. Són sis discos i deu anys de carrera, i es van aprenent coses. Ha estat un treball que va començar al maig de l'any passat i hem acabat ara. Ha estat dur però hi he fet servir tot allò que he après. He aconseguit un equip de persones que funciona com una màquina i tothom hi ha donat el màxim. Estic molt content perquè, en un any de feina, és tot el que puc donar de mi. No he fet menys del que podia.

—**Quina ha estat la vostra evolució com a compositor?**

—Als tres primers discos, fer música era una manera de conèixer-me a mi mateix, treure porqueria i quedar-me net. Però va arribar un moment que va deixar de tenir sentit, perquè si generes una catarsi però no canvies res, continues repetint els mateixos errors. A partir de *Dp*, vaig mirar de fer cançons per crear cristalls que m'anessin il·luminant el camí, que les cançons fossin una companyia per a ajudar a anar endavant i no, simplement, per a fer net.

—No únicament feu cançons, també heu publicat poemes i narracions. Us considereu més lletrista que no pas músic?

—Em considero cantautor, algú que fa cançons. I la cançó és un gènere que ajunta música i poesia. En una bona cançó, la música i la poesia han de ser indestruïbles. Això vol dir que si les separeu no tenen prou valor cadascuna. Han de ser una unitat.

—Les vostres influències musicals són les mateixes ara que quan va començar?

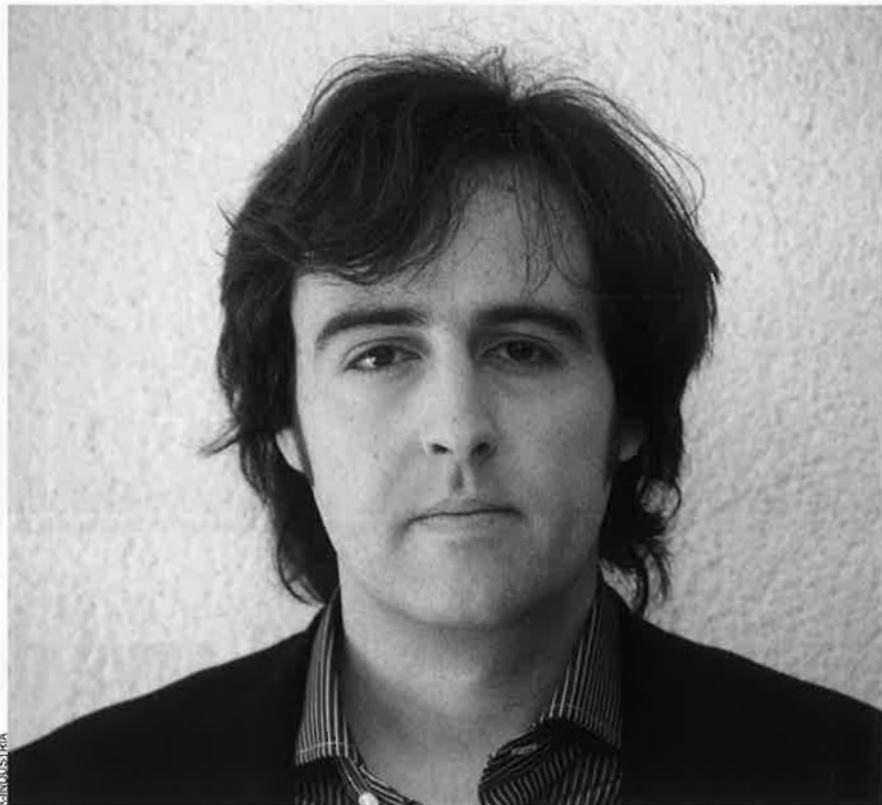
—Quan vaig començar, les meves influències passaven per Lou Read, Pau Riba i Sisa. Però el nou disc beu dels anys que vaig passar amb Luís Pania-gua. M'interessava la fusió dels anys 60 i 70 entre el blues i els raga indús. A *Les cançons tel·lúriques* hi ha moltes influències del disc *Meeting by the river*, de Ry Cooder. De fet, les influències anteriors eren de cançons, és a dir, lletra i música; en canvi, en aquest, la major part de les influències són només musicals.

—Què en penseu, del cànon digital?

—No es venen discos, sense disc no hi ha concerts i només amb els concerts és difícil de viure. Sense l'SGAE jo hauria de dedicar-me a una altra feina. El problema del cànon és la manera com es recaptin els drets d'autor, però em sembla evident que si algú crea una cançó té dret a rebre un percentatge dels beneficis que generi. L'SGAE serveix per a això. Pel que fa a pagar un cànon per comprar discs verges, home, quanta gent de les que tenen discs verges no hi enregistren música?

—I això no és presumpció de culpabilitat?

—Aquest és el problema. Si tu cobres un cànon pel disc verge, després no pots portar a judici algú que s'hi ha copiat música. Amb el cànon, ja es presumeix

que copiaràs música; per tant, després no pots penalitzar-ho. El cànon legítim la còpia pirata. Però jo no en tinc la solució. L'únic que sé és que hi ha d'haver una manera de poder viure de la música.

—Cantant en català no deu ser fàcil.

—És important de diferenciar el mercat mundial del nostre. Jo fa uns quants anys que puc viure de la música i és un privilegi. És impossible d'enriquir-s'hi; la gent que canta en català ho fa per vocació. O realment és el somni de la teva vida, o buscaràs una altra feina, que arribaràs més bé a final de mes.

—Internet ha motivat un descens en la venda de música però hi ha grups que ho han aprofitat per a fer-se promoció.

—La promoció serveix perquè es conegui un producte i després treure'n un benefici. No té sentit de fer-se conèixer i prou. Jo no vull ser famós, vull viure de la meua feina. L'avantatge d'internet és que molta gent es descarrega música per investigar i, si li agrada, compra el disc. Si la gent apreciés la diferència entre l'MP3 i el disc!

—Els mitjans de comunicació promouen prou la música en català?

—La premsa i la ràdio especialitzada es porten força bé. L'assignatura pendent són la televisió i la ràdio generalistes. Mentre TV3 no mostri la música com una cosa normal, continuarà semblant que és un producte per a quatre il·luminats, com si s'hagués de ser molt intel·ligent per a escoltar música.

—Com es podria solucionar: amb més programes musicals, integrant la música a tota la graella?

—Totes dues coses. I, a més, caldria que les actuacions fossin en directe, el *playback* fa sensació de patetisme. Però és complicat d'arreglar el món, és una cosa que no m'agrada gens. De fet, sempre m'he allunyat de la cançó protesta perquè em molesta bastant que algú em digui com han de ser les coses i com he de pensar. Estic d'acord amb la cançó que dona la veu d'alarma, però sense jutjar. Mostrant el problema ja es veu la teua manera de pensar. Un cantautor em va dir que quan intentes defensar una llengua és que la dones per morta. Per defensar una llengua, l'únic que es pot fer és crear i mirar endavant. Si tenim una llengua ben viva!

Bel Zaballa